

LBRIS

We know
books

Viorel Neacșu

VIATA
,
CEA
DULCE
ȘI
AMARĂ

LETRAS
Promovăm autorii români

Cuprins

Cuvânt înainte	7
Inceput de poveste.....	9
Șansa	16
Sandu și Aristide	23
Ispita.....	31
Ghinionul	41
Premeditarea	47
Cugetări	54
Descătușarea	62
Seara de Crăciun	76
Recidiva	96
Incurcătura	109
Neșansa	129

LIBRIS | We know books

Chiar de ar fi să știm ce e și de unde vine viața, n-am scăpa de exuberanțele și de metehnele ei, pentru că ele sunt treptele pe care urcăm și coborâm în drumul care ne-a fost dat. E înțelept să ținem calea cum zicea bătrânul Lao Tze și să dăm valoare cât mai mare clipelor frumoase și să uităm cât mai repede necazul. Dacă n-o putem face din instinct, trebuie s-o facem din educație. În ordinea asta de idei, îți sugerez dragă cititorule, să ții în minte o concluzie minunată, plină de umor, a lui Voltaire: “Am decis să fiu fericit pentru că îmi face bine la sănătate.”

Inceput de poveste

Nici o poveste, oricât de veche ar fi, oricât de gogonată ar părea, nu este lipsită de un izvor real, de fiori de viață adevărată, care pricinuiesc toată comedia sau tragedia cu care autorul speră să ne delecteze. Ne lăsăm pradă ei cu atât mai mult, cu cât ce ni se spune seamănă cu ceea ce ni s-a întâmplat și nouă sau cu ce am dori să ascultăm. În viață, în jurul nostru, au loc milioane de întâmplări bune și rele și tot atât de mulți oameni le fac față sau nu. O filozofie, una din sutele care zumzăie în preajma noastră, ne îndeamnă să le ignorăm, să încercăm să scăpăm de ele, dacă s-ar putea de toate, să ne golim mintea, pentru că doar așa vom scăpa de dorințe și odată cu ele, de suferință. Într-o astfel de atitudine, vom mai ști dacă suntem fericiți sau nu? Și dacă nu, care a fost până la urmă rostul încercării? A trăi alături de viață este o îndeletnicire grea și greu de înțeles, pentru care sunt puțini cei pregătiți s-o ducă la îndeplinire și să-i înțeleagă tâlcul, dacă totuși ar fi să fie unul. Marea majoritate a celorlalți, se lasă scâldați de evenimente, înnoată pe cursul lor sau împotriva, se bălăcesc sau se înneacă.

Domnul Sandu este unul din cei cărora nu doar nu le trece prin cap să-și golească mintea, ci dimpotrivă, ține în ea vrafuri de amintiri, gânduri și judecăți, deși e conștient că în bună parte nu-i mai sunt de vreun folos. Dar, ca orice om bătrân, nu-i vine să arunce lucrurile de care s-a folosit atâta vreme. Că, poate... cine știe?

În ziua aceea însoțită de sfârșit de mai, ședea în tramvai pe scaunul de lângă geam și privea strada care se scurgea hurducăită spre înapoi. Pe porțiunile unde hurea roților era mai scăzut, auzea din spate un fel de mârâială înfundată. Se hotărî să se întorcă, deși i se părea nepolitic să-l cerceteze pe cel din spate, să se dumirească de unde venea mârâitul. Pe scaunul din spate ședea o femeie care ținea în brațe un coș mare de papură, acoperit cu o basma înflorată. În cele câteva clipe cât privi coșul, sesiză că basma se mișca. O privi din nou pe femeie, care de data asta îi zâmbea: “Sunt căței, domnule. Trei. Li duc la Obor să-i vând.” ”Pot să-i văd și eu?” o întreabă el. ”Sigur, poftiți! ” îi răspunse ea și-i întinse coșul pe după scaun. Erau teckeli cărămizii, două femele și un mascul, înveliți într-un halat. Domnul Sandu îi mângâie, le băgă mâna în gură, îi învârti și se decise, poate și pentru că Aristide avusese un teckel, să cumpere masculul, pentru că era cel mai viu. Era mai scump, dar ce mai conta! Femeia i-a mulțumit că o scăpase de unul din căței, iar el l-a pus în plasa destinată pieței, a coborât din tramvai și s-a întors acasă. Inițial, când l-a așezat pe canapea și l-a privit cu drag, se gândise să-l boteze Căramidă, pentru că așa ghemuit, speriat, arăta ca o căramidă. “Nu, nu merge. Să mă mai gândesc. Dar...trebuie să-l strig, să-l chem, să învețe cum îl cheamă, să ne împrietenim...Cără ? Nu, nu merge!”. După o zi-două, după ce se mai obișnuiseră unul cu altul, după ce domnul Sandu realiză că și-a luat o belea pe cap, pentru că...”Cum să-i zic, că uite iar s-a pișat pe... cum să-l cert ? E ca o căramidă, dar cam lungă. E ca un trabuc. Trabuc îi zic. Gata!” Acum, după mai mult de doi ani, îl iubea pe Trabuc atât de mult, că i se părea uneori că devine necuviincios: adică se bucura mai mult de prezența lui Trabuc, decât a nepotei lui, Amalia. Cumnata lui, Magdalena, sora fostei lui soții, deși era mai tânără, îl certa: “Sandule, mai dă-l dracu pe Trabuc ăsta, că uite, lasă păr peste tot și... Dacă trăia Mioara, uite așa: Zvârl peste

balcon era!” Și după ce zicea așa ceva, știind cât de tare îl enerva pe Sandu, izbucnea în râs. “Măi Magda, tu nici cât umor aveai, nu mai ai! Serios! Să știi că dacă i se întâmplă ceva lui Trabuc, tu ești suspecta principală și pe urmă idiotul de vizavi!” “Bravo, mă faci idioată! Eu îți aduc cremă de zahăr ars tocmai din celălalt cap al orașului și tu mă bagi în oală cu idiotul ăla! Pentru cine? Pentru Căramidă ăsta? Mai bine îi ziceai așa, că uite, are privire de căramidă!” Și poate că Trabuc înțelegea ceva, că Magda nu-i era la inimă. N-o lătra, dar o ocolea sau pleca din camera în care se găsea ea, atunci când ea venea la ei. “Vezi, îi zicea Sandu, cel mai înțelept cedează.” “Bravo Sandule, mi-ai mai turnat una. Ești, așa cum zicea Mioara, mărginit. Te-ai legat de potaia asta și ...Sunt sigură că Mioara, n-ar fi acceptat să vadă părul ăsta peste tot, dar...” Sandu nu se supăra pe ea, pentru că semăna fizic cu fosta lui soție și chiar dacă era bună de gură, era totuși bună și la suflet.

“ Mioara...?” Sandu o visa foarte des pe fosta lui soție, deși de la moartea ei trecuseră mai mult de patru ani. Mai lucrase o vreme, un an peste vârsta de pensionare, ca să-și petreacă mai mult timp între colegi, între oameni, să o uite. O visa așa cum fusese înainte de a se îmbolnăvi: sveltă, frumoasă, veselă, afectoasă. Ea fusese proiectant și poate asta o făcuse să-i fie dragă ordinea și curățenia. O visase odată că îl părăsise împreună cu trei copii pe care îi aveau. Cu trei sau cu mai mulți, pentru că se întorsese cu toți copiii, intraseră în camera lui și el nu-i putea număra. În realitate nu avuseseră copii și acceptaseră amândoi situația cu luciditate, fără reproșuri și chiar fără regrete. “Da, își zicea Sandu după ce se trezea din visele de felul ăsta, a fost o soție bună. Să fi fost moartea ei o pedeapsă pentru mine? Pentru ea? Cum s-o iau? Doar așa... materialmente? Există microbi, există boli, există o statistică, o ... Și ea a fost exemplarul care a pățit-o? Dacă ar fi trăit, sunt sigur că l-ar fi iubit mult pe Trabuc. Și așa, de acolo de sus, îl iubește pentru

că el o înlocuiește: mă ajută, mă ceartă, mă latră... Ce m-aș face fără el? Sper să mor înaintea lui.”

Locuia de ani de zile într-un bloc bun, la etajul trei, într-un apartament frumos, cu două dormitoare. Când îl cumpăraseră, el și Mioara, aveau în jur de patruzeci de ani și ideea că vor trebui să urce trei etaje de mai multe ori pe zi, nu-i speriaseră. Nu fusese scump și oricum în zona aia era singura opțiune. Și de la etajul trei, din balcon, aveau o panoramă minunată: puteau să vadă parcul și partea de sud a lacului. După câțiva ani, își mai revizuiseră părerea pentru că efortul de urcare a scărilor creștea direct proporțional cu vârsta lor. Și se mai ivise un motiv: noii vecini, de care erau despărțiți doar de lățimea holului și de cele două uși, se arătaseră greu de acceptat chiar din prima zi. Dăduseră buzna peste ei să se prezinte și să le promită că vor fi vecini “super”. Erau zgomotoși, nestăpâniți și chiar belicoși. Sandu trebuise să depună eforturi zilnice să o potolească pe Mioara, pentru că ea făcuse o nevroză la gândul că va fi obligată să-i vadă zilnic, până la sfârșitul vieții. Până la urmă se hotărâseră să-și vândă apartamentul și să cumpere altul mai mic, într-un bloc cu lift sau undeva la etajul unu sau la parter. Intre timp însă, Mioara s-a îmbolnăvit și interesul și atenția lor s-a mutat pe boala ei: scleroză amiotrofică. O boală de care nici medicii nu le spuneau prea multe și pentru care nu aveau perspective bune. Mioara a murit în urma multor suferințe, după doi ani și jumătate. Sandu a suferit mult, în rând cu ea, și după moartea ei, în pofida sfaturilor celor din jur, n-a mai vrut să-și schimbe apartamentul. N-a mai vrut încă o schimbare. Sau chiar dacă accepta ideea, o muta undeva în viitor. A avut apoi norocul să dea peste Trabuc în coșul femeii și să se salveze. “Măi Tudore, îi spunea el prietenului și fostului său coleg de muncă, cum dracu am trăit eu o viață întreagă fără câine? Spune-mi!” “Nu-ți spun, că pe urmă tu spui și altora!”. Sandu dormea cu Trabuc în pat, mai ales de când el împlinise vârsta

de la care se cerea afară, când avea nevoie. Dormeau spate la spate. “Cum să nu devenim ca frații, când noi doar pe dinți nu ne spălăm împreună? Măi Tudore, ăsta știe cât e ceasul, știe când vorbesc la telefon cu Magda ... știe când suni tu la ușă... Serios!” “Știe acum că vorbin de el sau se gândește la altceva?” “Da, știe. Cum să nu știe? Când iese din apartamentul de vizavi mamelucul ăla de Ieronim, îl latră și dobitocul îl înjură sau mă înjură. Eu încerc să-l opresc să facă asta, dar el simte că s-a apropiat de ușa noastră o dihanie, și recționează. Asta e! L-am mai educat eu câtva, dar tot nu tace. Inșă cel mai important lucru e că de când îl am, ies zilnic de două ori în parc, mă mișc și uneori chiar alerg. Când aleargă, sau mai bine zis când se repede și sare, se face sul în aer. Se face ca un fus, ca un știulete. Uită-te la el! Știe că vorbesc de el. Vezi?”

Domnul Sandu, nu era un bărbat chipeș, dar nasul acvilin și mai ales ochii verzi, îi dădeau un aer interesant. Deși trecuse prin acel mare necaz, se ținea încă bine pentru cei șaiszeci și nouă de ani ai lui. Iși purta părul, atât cât mai avea, pieptănat peste cap, își controla mersul și mai ales regimul alimentar, ca nu cumva să facă burtă, așa cum pățise Tudor. “Măi Tudore, îi spunea el, ești tânăr, ai nevastă frumoasă, ai băiat deștept și sănătos, ai tot ce-ți trebuie. De ce nu te controlezi? Nu mă ascultă, deși îmi răcesc gura cu tine de ani de zile. Nu mai mânca atâta, că uite, ai făcut burtă! Stăpânește-te, chinuie-te, nu mai mânca seara sau noaptea! Iți spun asta ca și când ai fi copilul meu. Că doar nu-ți dau eu de mâncare.” “Dar dacă ar fi să fie, mi-ai da?” “Da, dar în prima săptămână nu ți-aș da decât păsă și apă. Știi ce e păsatul?” “Nu știu. Ceva nasol oricum, după cum spui. Ceva pisat, amar. Nu chiar să mor, dar...” “E o mămăligă dură. O mâncare de săraci. O mâncare cât să te țină viu. Am mâncat și eu o dată sau de două ori, când eram copil. Cu lapte.” “Nu cu apă, cum mi-ai da mie. Sandule, continuă Tudor oftând, de cele mai

multe ori mă abțin, dar... Nu știu de unde îmi vine, nu știu cu cine seamăn, că mama nu e grasă și nici tata n-a fost.”

Tudor era inginer și lucra la fabrica de lapte, de unde Sandu, jurist, se pensionase. Lucra acolo de șapte-opt ani. Nu-i convenea nici ce făcea și nici salariul, dar recunoștea în sinea lui că e comod, că o schimbare i-ar cere prea mari eforturi. Pentru două-trei sute în plus...? Când Sandu încă mai lucra, îi era mult mai bine, pentru că între ei se crease de la început o legătură trainică, o prietenie. Sandu nu avea copii și Tudor, tânăr, sfios, îl impresionase chiar de la interviul pentru angajare. Figura lui blândă, părul blond-cenușiu, costumul cenușiu și el, alcătuiau o imagine plăcută, liniștitoare. Părea un băiat bun. “De ce vrei să te angajezi aici?” îl întrebuse el, iar Tudor nu se folosisese de sloganuri arhi-uzate, și-i răspunsese cu sinceritate: ”Ca să pot să o aduc și pe soția mea în București.” Până la urmă reușise, cu eforturi costisitoare, s-o aducă pe Minodora la un liceu, chiar în zona în care locuiau. Înțelesese că bună parte din decizia prin care fusese angajat, i se datora lui Sandu. După o vreme, spre mirarea multora, cei doi petreceau zilnic împreună pauza de masă. Nu-i putea acuza nimeni de apropierea lor ciudată, pentru că obligațiile lor de serviciu nu se intersectau în nici un fel. “Or fi homosexuali, ziceau unii sau...pocăiți? Nu vezi ce ochi are bătrânul?” Comentariile de felul ăsta nu ajungeau, din fericire, până la ei, pentru că Sandu nu-și părăsea decât rar biroul, iar lui Tudor nu-i plăcea să intre în vorbă cu apropape nimeni, dacă nu-l obligau treburile ce le avea. Pe toată perioada de boală a Mioarei, Tudor fusese mereu în preajma lui, uneori până seara târziu. Locuiau în același cartier așa că nu-i era greu să dea o fugă până la Sandu și să-l încurajeze. Acum se vedeau doar în după-amiezile în care își propuneau câte ceva, sau când Tudor, știind că Sandu e în parc cu câinele, venea să-i vadă și să-i mai povestească ce mai era prin fabrică. “Tudore, e ceva cu tine, că parcă...? Ai necazuri cu ăia la

servici? Sau mi se pare mie?” îl întrebase în una din dăți Sandu. “Nu Sandule. Cred că e ceva fiziologic sau psihologic sau morfologic..., nu știu, îi răspunse el râzând. N-ai avut așa ceva când erai ca mine? Nu ți se părea câteodată că trăiești degeaba?” “Măi Tudore, mie întotdeauna mi s-a părut că trăiesc degeaba. Dar tu ai un băiat, ai soție...Nu ești în aceeași barcă cu mine și cu Trabuc. Nu ești ca noi, castrat.”

Șansa

Atunci când crezi că ți-ai încercat toate șansele, ți-ai consumat toată energia în van, tocmai atunci trebuie să trăiești cu convingere ideea că mai există o ieșire din impasul în care simți că te găsești. Țasta a fost sfatul pe care tata mi l-a dat, și pe care mi-a cerut să nu-l uit niciodată. Din nefericire am fost nevoit să-l folosesc și mi-a fost de ajutor. Se spune că până și comportamentul unei victime care avea gâtul tăiat, arăta semne ale speranței că va fi cumva salvată. Atașamentul față de viață, dorința de a supraviețui, este instinctul primar al ființei, iar noi, oamenii, ni l-am dezvoltat pe-al nostru în detrimentul celorlalte vietăți. Marea majoritate a oamenilor trăiesc cu speranța că ziua de mâine sau una din cele care vor urma, le va aduce ceva, măcar ceva, din cele pe care le-au visat. Ii va salva. Și asta se întâmplă deseori, mai ales atunci când urcăm pe povârniș spre coama vieții.

După ani de navetă, de nesiguranță, de îngrijorări, Minodora era în sfârșit liniștită. Acum și ea și Tudor avea un loc de muncă potrivit, o casă și copilul lângă ei. Uneori nu-i venea să creadă. O suna pe mama ei, cea care îl crescuse ani de zile pe Răzvan, și-i zicea: "Mamă, când veniți, că lui Răzvan îi e tare dor de voi? Și și lui Tudor! Și cel mai mult mie! Hai, veniți?"

Minodora era profesoară de engleză la liceul din cartierul în care locuia. Ce putea fi mai bine decât atât? Toți băieții de la liceu o urmăreau cu privirea ori de câte ori se ivea prilejul, pentru că era nu

doar frumoasă, ci de-a dreptul ispititoare. Avea ochii negri, fruntea înaltă și privirea caldă, luminoasă. Când zâmbea, făcea două gropițe în obraji, iar buzele, rujate roz-sidefiu, îi dezveleau o dantură fără cusur. Pe băieți îi ațâța însă cel mai mult pieptul ei plin, provocator, talia bine marcată și evident linia șoldurilor, care era, cum spuneau ei, "de nota zece". Putea fi însă și distantă, aspră, dar asta nu mai conta în ochii lor. Ii urmăreau pașii ce-i făcea prin clasă, mai ales acolo unde razele de soare îi străbăteau fusta și le dezvăluia discret ceva ce le dădea fiori. De la ora de engleză nu lipsea nici unul din băieți. Minodora era conștientă de faptul că era favorizată de colegi, dar și că asta îi atrăgea resentimente din partea colegelor de cancelarie. În anii de facultate fusese învinuită că își folosea farmecele pentru a obține o bursă de studii la Londra, chiar dacă până la urmă, tot nu găsisese un loc de muncă convenabil. Il întâlnise până la urmă pe Tudor și asta a fost bucuria și salvarea ei. Avusese și o decepție în dragoste pentru că iubitul ei din ultimii ani de studenție și din perioada imediată, cea de nesăbuinte de tot felul, Cosmin, o părăsise pentru o slujbă bună undeva departe, de cealaltă parte a oceanului. Nu-i spusese nimic până în ultima clipă și chiar și atunci nu-i dăduse nici un fel de amănunte. Câtva îl bănuise totuși, dar nu-i venea să creadă ce simțea și mai ales ce intuia... "Ce face omul ăsta, ce îmi coace? Ce e asta? Nu mai sunt bună? După atâția ani...?" La ultima întrevedere, îl privise cu dispreț și-l părăsise fără să-i mai adreseze nici o vorbă. Fusese prima ei lecție de viață adevărată, din care ieșise până la urmă cu fruntea sus. Numai că în săptămânile care au urmat, a bolit, s-a perpelit de ciudă că se lăsase sedusă atâta vreme de un om ca el. De ciudă că nu fusese în stare să-l ghicească de la început, de faptul că până la urmă e o proastă. Zăcea cât era ziua de lungă, fără să-i pese de părinții ei, cei care se străduiseră ani de zile s-o vadă profesoară și care acum sufereau în rând cu ea. Abia după două săptămâni și-a